

MAKSU- JA TOLLIAMET

Füüsilisest isikust ettevõtja ABC

Sisukord

FIE abikaasa registreerimine ja sotsiaalmaks	3
<i>FIE abikaasa registreerimine</i>	3
<i>Abikaasa eest sotsiaalmaksu tasumine</i>	4

FIE abikaasa registreerimine ja sotsiaalmaks

Äriregistrisse kantud füüsilisest isikust ettevõtjal on õigus registreerida e-MTAs töötamise registris oma abikaasa või registreeritud elukaaslane, kes osaleb FIE tegevuses, olemata temaga töösuhetes, ning maksta abikaasa või registreeritud elukaaslase eest sotsiaalmaksu, tagades sellega FIE tegevuses osalevale abikaasale või registreeritud elukaaslasele sotsiaalkindlustuskaitse (riikliku ravi- ja pensionikindlustuse). FIE registreerib oma abikaasa või registreeritud elukaaslase e-MTAs töötamise liigiga „Sotsiaalmaksukohustusega FIE abikaasa või registreeritud elukaaslane”.

Abikaasana käsitlemise aluseks on registreeritud kehtiv abielu. Registreeritud elukaaslase käsitlemise aluseks on kooseluleping, mis on sõlmitud notariaalselt tõestatud vormis.

Tähtsust ei oma see, milliseid ülesandeid abikaasa või registreeritud elukaaslane täidab. Võimalik on täita nii neid ülesandeid, mis on otseselt vajalikud ettevõtlustulu teenimiseks (nt karjalamas loomade talitamine), kui ka neid ülesandeid, mis on abistava iseloomuga (nt FIE raamatupidamise korraldamine). Abikaasa või registreeritud elukaaslase registreerimise õigus laieneb kõikidele FIE-dele, olenemata tegevusvaldkonnast (v.a notar, kohtutäitur, vandetõlk).

FIE abikaasa või registreeritud elukaaslase registreerimine kindlustatud staatuse saamiseks on FIE õigus, mitte kohustus. Seadus lubab FIE-l ja tema abikaasal või registreeritud elukaaslasel endil otsustada, kas see on vajalik või mitte. FIE abikaasa või registreeritud elukaaslase registreerimise ja registrist kustutamise aluseks on FIE otsus tagada tema ettevõtluses osalevale abikaasale või registreeritud elukaaslasele kindlustuskaitse või see lõpetada. FIE abikaasa või registreeritud elukaaslase töötamise registris registreerimise korral tekib FIE-l **kohustus** maksta abikaasa või registreeritud elukaaslase eest sotsiaalmaksu.

Viimati uuendatud 08.01.2025

FIE abikaasa registreerimine

Äriregistrisse kantud FIE **registreerib oma ettevõtluses osaleva abikaasa** töötamise registris töötamise liigiga „**SM kohustusega FIE abikaasa**”.

Kui FIE-l on äriregistrisse kantud ajutine tegevus, siis tuleb abikaasa registreerimisel töötamise registris märkida algus ja lõpukuupäev (samad kuupäevad, mis FIEL äriregistrisse kantud).

Kui FIE oma **tegevuse äriregistris peatab**, siis tuleb peatada sama kuupäevaga ka abikaasa registreeringu ja peatamise aluseks tuleb valida „**Teenistussuhte peatamine muul põhjusel**”.

Kui FIE **lõpetab tegevuse äriregistris**, siis tuleb lõpetada ka abikaasa registreering töötamise registris ja valida lõpetamise aluseks „**Muud põhjused**”.

FIE abikaasad, kes on registreeritud FIE avalduse alusel maksukohustuslaste registris, on seisuga 01.01.2019 töötamise registrisse üle tõstetud.

Maksukohustuslaste registrisse jääb FIE abikaasa registreeringu ajalugu seisuga 31.12.2018.

Töötamise registris töötamise liigiga „SM kohustusega FIE abikaasa” ravikindlustus kehtib alates 01.01.2019 töötamise registri kande alusel.

Viimati uuendatud 08.01.2025

Abikaasa eest sotsiaalmaksu tasumine

SOTSIAALMAKSU ARVUTAMINE

Abikaasa andmete kandmisega töötamise registrisse tekib FIE-l abikaasa eest sotsiaalmaksu maksmise kohustus. Abikaasa eest makstava maksusumma arvutab FIE ise (maksuteadet ei väljastata).

Sotsiaalmaks arvestatakse iga kalendrikuu kohta. Abikaasa eest sotsiaalmaksu arvutamisel võetakse aluseks sotsiaalmaksu kuumäär. 2026. aastal on kuumääraks 886 eurot –seega ühe makse suuruseks on 292,38 eurot kuus ($886 \times 33\%$).

Kuumääralt väiksemalt summalt arvestatakse sotsiaalmaks juhul, kui sotsiaalmaksu kohustus ei teki mitte terve kuu eest järgmistel juhtudel.

1. Abikaasa kandmisel töötamise registrisse või kustutamisel registrist sellel kuul arvestatakse sotsiaalmaks proportsionaalselt registris olemise kalendripäevade arvuga. Näiteks, kui abikaasa on kantud registrisse 21. jaanuaril, siis sotsiaalmaks jaanuari 11 päeva eest võrdub $886/31 \times 11 \times 33\% = 103,74$ eurot. Abikaasa registrist kustutamisel tuleb arvutada sotsiaalmaksu nende päevade eest, mil abikaasa andmed olid kantud registrisse kustutamise kuul.
2. Abikaasal töövõimetuslehe väljastamisel sellel kuul arvestatakse sotsiaalmaks proportsionaalselt töövõimetuslehele märgitud perioodile eelnevate ja järgnevate kalendripäevade arvuga. Näiteks, kui töövõimetusleht on väljastatud perioodil 3.–12. september, siis sotsiaalmaks septembrikuu

eest võrdub $886/30 \times (30 - 10) \times 33\% = 194,90$ eurot.

3. Abikaasale riikliku pensioni määramisel sellel kuul arvestatakse sotsiaalmaks proportsionaalselt riikliku pensioni saajaks saamisele eelnevate kalendripäevade arvuga. Näiteks, juhul kui abikaasa sai pensionäriks alates 10. septembrist, siis sotsiaalmaks septembrikuu eest võrdub $886/30 \times 9 \times 33\% = 87,70$ eurot.
4. Kui FIE ei tegele ettevõtlusega, siis selle perioodi eest ei tule abikaasa eest ka sotsiaalmaksu maksta. Ettevõtlusega mittetegelemise põhjuseks võib olla nii ettevõtluse peatamine, tegevuse ajutisus või hooajalisus ning samuti tegevuse lõpetamine. Selles kuus, mil eelnimetatud sündmus toimub, makstakse sotsiaalmaksu proportsionaalselt tegutsemise päevade arvuga. FIE-l ei tule edastada enda kohta andmeid Maksu- ja Tolliametile, neid saab maksuhaldur äriregistrist. Näiteks, kui FIE abikaasa oli kantud maksukohustuslaste registrisse 6. augustil ja FIE teatas äriregistri pidajale oma tegevuse peatamisest alates 27. augustist, siis arvutab FIE abikaasa eest sotsiaalmaksu 21 augusti päeva eest ehk $886/31 \times 21 \times 33\% = 198,06$ eurot.

SOTSIAALMAKSU DEKLAREERIMINE

Abikaasa eest arvestatud sotsiaalmaksu peab FIE deklareerima maksudeklaratsiooni vormil ESD, mis esitatakse Maksu- ja Tolliametile maksustamisperioodile (kalendrikuu) järgneva kuu 10. kuupäevaks.

Deklaratsioon esitatakse paberkandjal või sisestatakse **e-teenuste keskkonnas e-MTA**, valides seal menüüst **Deklaratsioonid – TSD – Lisa uus deklaratsioon**, kus rippmenüüst tuleb valida ESD/aasta ja kuu.

SOTSIAALMAKSU TASUMINE

Abikaasa eest sotsiaalmaksu tasumise tähtaeg on maksustamisperioodile (kalendrikuule) järgneva kuu 10. kuupäev (**tähtaeg erineb FIE enese avansilise makse tähtajast**).

Sotsiaalmaks kantakse Maksu- ja Tolliameti pangakontole, maksekorralduse viitenumbri väljale sisestatakse maksukohustuslase ehk FIE viitenumber.

Viimati uuendatud 05.01.2026